ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 11.12.2025
COM(2025) 752 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

για την εκτίμηση και την αξιολόγηση του επιχειρησιακού αντικτύπου της εφαρμογής των καθηκόντων που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/991, ιδίως στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο κ), το άρθρο 18 παράγραφος 2 στοιχείο ε), το άρθρο 18 παράγραφος 6α και τα άρθρα 18α, 26, 26α και 26β σε σχέση με τους στόχους της Ευρωπόλ, καθώς και του αντικτύπου των εν λόγω καθηκόντων στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες, όπως κατοχυρώνονται στον Χάρτη, σύμφωνα με το άρθρο 68 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794

{SWD(2025) 404 final}

1. Αντικείμενο της αξιολόγησης

Από την έναρξη λειτουργίας του το 1999, **ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (στο εξής: Ευρωπόλ)** έχει διαδραματίσει **καίριο ρόλο στην καταπολέμηση του σοβαρού εγκλήματος και της τρομοκρατίας σε διασυνοριακό επίπεδο** και έχει καταστεί βασική κινητήρια δύναμη συνεργασίας στον τομέα της επιβολής του νόμου στην Ευρώπη. Κατά τα τελευταία 30 έτη, το τοπίο της ασφάλειας έχει υποστεί ριζικές αλλαγές, ενώ αντίστοιχα έχει μεταβληθεί το DNA του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος[1]. Τα κράτη μέλη έχουν νέες επιχειρησιακές ανάγκες για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των αναδυόμενων απειλών, ενώ οι **προσδοκίες τους όσον αφορά τη στήριξη της Ευρωπόλ** έχουν επίσης **αυξηθεί**. Γι' αυτόν τον λόγο, οι αρμοδιότητες της Ευρωπόλ έχουν αντικατασταθεί ή τροποποιηθεί αρκετές φορές προκειμένου να διατηρηθεί και να ενισχυθεί η συνάφεια του Οργανισμού.

Η πιο πρόσφατη τροποποίηση των αρμοδιοτήτων της Ευρωπόλ που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/794[2] (στο εξής: κανονισμός για την Ευρωπόλ), πραγματοποιήθηκε το 2022 με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/991[3] με στόχο την αντιμετώπιση νέων απειλών κατά της ασφάλειας. Ο κανονισμός για την Ευρωπόλ δεν ήταν πλέον κατάλληλος για τον επιδιωκόμενο σκοπό στο πλαίσιο της νέας πραγματικότητας, όπου οι εγκληματίες εκμεταλλεύονται τα πλεονεκτήματα του **ψηφιακού μετασχηματισμού**, των **νέων τεχνολογιών**, της **παγκοσμιοποίησης**, και της **κινητικότητας**[4].

Οι **ειδικοί στόχοι** του κανονισμού (ΕΕ) 2022/991[5] ήταν οι εξής:

- επίτευξη αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ **ιδιωτικών φορέων** και των αρχών επιβολής του νόμου προκειμένου να αντιμετωπιστεί η κατάχρηση διασυνοριακών υπηρεσιών από εγκληματίες·
- παροχή της δυνατότητας στις αρχές επιβολής του νόμου να αναλύουν **μεγάλα και σύνθετα σύνολα δεδομένων** με σκοπό τον εντοπισμό διασυνοριακών διασυνδέσεων, με πλήρη σεβασμό των **θεμελιωδών δικαιωμάτων**·
- παροχή στα κράτη μέλη της δυνατότητας να χρησιμοποιούν **νέες τεχνολογίες** για την επιβολή του νόμου.

Επιπλέον, στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/991 τροποποιούνται οι κανόνες περί προστασίας των δεδομένων που ισχύουν για την Ευρωπόλ, ώστε να διατηρηθεί **υψηλό το επίπεδο προστασίας των δεδομένων** με την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ των νέων εξουσιών που ανατίθενται στον Οργανισμό σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ατόμων. Οι κανόνες προστασίας των δεδομένων που ισχύουν για την Ευρωπόλ ευθυγραμμίστηκαν σε μεγάλο βαθμό με τους κανόνες που ισχύουν για άλλους οργανισμούς και φορείς της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων (στο εξής: ΔΕΥ) δυνάμει του κεφαλαίου IX του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1875 (στο εξής: «κανονισμός της ΕΕ για την

---

1 Ευρωπόλ, Αξιολόγηση απειλών όσον αφορά το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα στην ΕΕ για το 2025 (SOCTA) — Το μεταβαλλόμενο DNA του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος, διαθέσιμη στο διαδίκτυο στη διεύθυνση https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf (στο εξής: EU-SOCTA 2025). Βλ. επίσης την εκτίμηση τελωνειακών απειλών (CTA) 2025, η οποία είναι διαθέσιμη στο διαδίκτυο στη διεύθυνση https://www.douane.gouv.fr/sites/default/files/2025-07/03/Livret-CTA-UE-public_0.pdf.

2 ΕΕ L 135 της 24.5.2016, σ. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj.

3 ΕΕ L 169 της 27.6.2022, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/991/oj.

4 SWD(2020) 543 final της 9ης Δεκεμβρίου 2020, σ. 37, https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:1a4d9f40-3b02-11eb-b27b-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF.

5 *Ό.π.*

προστασία δεδομένων» ή «EUDPR») και με τους κανόνες που εφαρμόζονται στις αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών (στο εξής: αρμόδιες αρχές) βάσει της εθνικής νομοθεσίας για τη μεταφορά της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 (στο εξής: οδηγία για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου)[6] με σκοπό τη **διευκόλυνση της ροής πληροφοριών**.

Η παρούσα έκθεση καταρτίστηκε σύμφωνα με την υποχρέωση που υπέχει η Επιτροπή βάσει του **άρθρου 68 παράγραφος 3 του κανονισμού για την Ευρωπόλ** να αξιολογεί[7] και να εκτιμά τον επιχειρησιακό αντίκτυπο των καθηκόντων της Ευρωπόλ, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/991, τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος του. Σύμφωνα με την εντολή που έχει λάβει από τους συννομοθέτες, η Επιτροπή: πρώτον, αξιολόγησε και εκτίμησε τον **επιχειρησιακό αντίκτυπο** ορισμένων από τους νέους κανόνες για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σε σχέση με τους στόχους της Ευρωπόλ, βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού για την Ευρωπόλ (συγκεκριμένα: όσον αφορά τη στήριξη και ενίσχυση των ενεργειών των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών καθώς και της αμοιβαίας συνεργασίας τους για την πρόληψη και την καταπολέμηση αξιόποινων πράξεων που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων της Ευρωπόλ)· δεύτερον, αξιολόγησε τον αντίκτυπο των εν λόγω κανόνων στα **θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες** (στο εξής: θεμελιώδη δικαιώματα), όπως κατοχυρώνονται στον Χάρτη[8], και τρίτον, διενήργησε **ανάλυση κόστους-οφέλους** των σχετικών καθηκόντων επεξεργασίας δεδομένων.

Για την προετοιμασία της επισκόπησης, οι υπηρεσίες της Επιτροπής συγκέντρωσαν πληροφορίες και παρατηρήσεις από διάφορες πηγές και διεξήγαγαν ad hoc διαβουλεύσεις με την Ευρωπόλ και τα κράτη μέλη. Το συνοδευτικό **έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής** παρέχει λεπτομερή περιγραφή του γενικού πλαισίου και της μεθοδολογίας της επισκόπησης, καθώς και αναλυτική παρουσίαση των πηγών τεκμηρίωσης και των διαδικασιών διαβούλευσης που επιβεβαιώνουν τα κύρια πορίσματα τα οποία συνοψίζονται στην παρούσα έκθεση.

2. Γενικό πλαίσιο

Σύμφωνα με το άρθρο 68 παράγραφος 3 του κανονισμού για την Ευρωπόλ, η παρούσα έκθεση της Επιτροπής αφορά επιλεγμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2022/991 και εστιάζει σε πέντε βασικές πτυχές του έργου της Ευρωπόλ.

(1) Εξωτερική διάσταση: Άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο κ) του κανονισμού για την Ευρωπόλ σχετικά με τις ενημερωτικές καταχωρίσεις για υπηκόους τρίτων χωρών στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) κατόπιν πρότασης της Ευρωπόλ

Δεδομένου **του παγκοσμιοποιημένου χαρακτήρα του σοβαρού εγκλήματος και της τρομοκρατίας**, οι πληροφορίες που διαθέτουν τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμοί σχετικά με δράστες και πρόσωπα που είναι ύποπτα τέτοιου είδους πράξεων έχουν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία για την εσωτερική ασφάλεια της Ένωσης. Ως εκ τούτου, η εξωτερική διάσταση της συνεργασίας στον τομέα της επιβολής του νόμου στην ΕΕ έχει καταστεί ζωτικής σημασίας για τα κράτη μέλη, όπως και ο **ρόλος της Ευρωπόλ στη στήριξη των κρατών μελών στις εταιρικές σχέσεις τους με τρίτες χώρες** ή οντότητες που βρίσκονται στις εν λόγω

---

6 ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj.

7 Η εν λόγω αξιολόγηση που διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 68 παράγραφος 3 του κανονισμού για την Ευρωπόλ δεν αποτελεί την αξιολόγηση που πρέπει να διενεργηθεί σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας ενόψει ενδεχόμενης πρότασης για αναθεώρηση του εν λόγω κανονισμού. Βλ. επίσης ενότητα 4 παρακάτω.

8 Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ C 326 της 26.10.2012, σ. 391, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/char_2012/oj).

χώρες. Θα χρειαστούν περαιτέρω προσπάθειες **στο μέλλον** για την ενίσχυση της παγκόσμιας ασφάλειας[9].

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/991 εισήγαγε ήδη ουσιαστικές τροποποιήσεις στον κανονισμό για την Ευρωπόλ προκειμένου να ενισχυθεί η **εξωτερική διάσταση των δραστηριοτήτων της Ευρωπόλ**, ιδίως μέσω της διευκόλυνσης της ανταλλαγής πληροφοριών με τρίτες χώρες[10] και της επιβολής της υποχρέωσης στην Ευρωπόλ να συμπεριλάβει στο πολυετές πρόγραμμα εργασίας καθώς και στα ετήσια προγράμματα εργασίας της στρατηγικό σχεδιασμό σε ό,τι αφορά τις σχέσεις της με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς[11].

Με το **άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο κ)** ανατέθηκε νέο καθήκον στην Ευρωπόλ και συγκεκριμένα: στήριξη των κρατών μελών κατά την επεξεργασία δεδομένων που έχουν διαβιβαστεί από τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς αναφορικά με πρόσωπα που συνδέονται με την τρομοκρατία ή το σοβαρό έγκλημα. Στο πλαίσιο της εν λόγω στήριξης, περιλαμβάνεται η **πρόταση τα κράτη μέλη να μπορούν να εισάγουν στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (στο εξής: SIS) ενημερωτικές καταχωρίσεις για υπηκόους τρίτων χωρών προς το συμφέρον της Ένωσης**. Η εν λόγω νέα κατηγορία ενημερωτικών καταχωρίσεων εισήχθη το 2022[12], μετά την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1862 σχετικά με τη χρήση του SIS στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις[13].

Ορισμένες πληροφορίες, ιδίως όταν το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δεν είναι πολίτης της ΕΕ και δεν υφίσταται καμία σύνδεση με εθνική υπόθεση, κοινοποιούνται από την τρίτη χώρα μόνο στην Ευρωπόλ, η οποία επεξεργάζεται τα δεδομένα και κοινοποιεί τα αποτελέσματα της ανάλυσής της σε όλα τα κράτη μέλη. Στόχος των νέων διατάξεων ήταν **η αξιοποίηση στον μέγιστο βαθμό των πληροφοριών** που λαμβάνει η Ευρωπόλ από τρίτες χώρες, καθιστώντας τις εν λόγω πληροφορίες περισσότερο προσβάσιμες απ' ό,τι εάν ήταν διαθέσιμες αποκλειστικά μέσω του ίδιου του συστήματος της Ευρωπόλ. Με τις νέες διατάξεις συμπληρώνονται άλλα μέτρα, για παράδειγμα η ευρωπαϊκή πύλη αναζήτησης (ESP) και το πλαίσιο διαλειτουργικότητας[14] μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ για την ασφάλεια, τη διαχείριση των συνόρων και τη μετανάστευση, μέσω της αντιμετώπισης των διαρθρωτικών ελλείψεων που σχετίζονται με τα εν λόγω συστήματα και εμποδίζουν το έργο των εθνικών αρχών και ιδίως των συνοριοφυλάκων.

Το **SIS** θεωρείται **βασικός πρόσθετος δίαυλος διάδοσης πληροφοριών**: πρόκειται για την ευρύτερα χρησιμοποιούμενη βάση δεδομένων στην Ευρώπη όσον αφορά την επιβολή του νόμου, τον έλεγχο των συνόρων και τη μετανάστευση. Το 2024 πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από 15 δισεκατομμύρια αναζητήσεις στο SIS, σε σύγκριση με περίπου

---

9 Βλ. ProtectEU: Ευρωπαϊκή στρατηγική για την εσωτερική ασφάλεια [COM(2025) 148 final της 1ης Απριλίου 2025], https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0148.

10 Επισημαίνεται, για παράδειγμα, το άρθρο 25 παράγραφος 4α του κανονισμού για την Ευρωπόλ στο οποίο προβλέπεται η δυνατότητα διαβίβασης δεδομένων σε τρίτες χώρες, κατόπιν αυτοαξιολόγησης της Ευρωπόλ ότι έχουν αξιολογηθεί όλες οι περιστάσεις που περιβάλλουν τη διαβίβαση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και έχει συναχθεί το συμπέρασμα ότι υφίστανται κατάλληλες εγγυήσεις όσον αφορά την προστασία των εν λόγω δεδομένων, καθώς και το άρθρο 25 παράγραφος 5 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής των εξαιρετικών περιπτώσεων κατά τις οποίες η Ευρωπόλ μπορεί, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, να πραγματοποιεί ad hoc διαβιβάσεις (κατηγοριών) δεδομένων σε τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς.

11 Άρθρο 12 παράγραφος 2 του κανονισμού για την Ευρωπόλ.

12 Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1190 (ΕΕ L 185 της 12.7.2022, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1190/oj.

13 Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1862 (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj.

14 Κανονισμός (ΕΕ) 2019/818 (ΕΕ L 135 της 22.5.2019, σ. 85, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj.

14 εκατομμύρια αναζητήσεις στο σύστημα πληροφοριών της Ευρωπόλ (EIS) και λιγότερες από 3 δισεκατομμύρια αναζητήσεις (παγκοσμίως) στις 19 βάσεις δεδομένων της Ιντερπόλ οι οποίες αποτελούν τα δύο άλλα κορυφαία συστήματα πληροφοριών για τις αρμόδιες αρχές[15].

(2) <u>Καινοτομία</u>: Το άρθρο 18 παράγραφος 2 στοιχείο ε) και το άρθρο 33α του κανονισμού για την Ευρωπόλ σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπόλ για έργα καινοτομίας και έρευνας

Οι **τεχνολογικές εξελίξεις** προσφέρουν τεράστιες ευκαιρίες αλλά συνιστούν και σημαντικές προκλήσεις για την εσωτερική ασφάλεια της ΕΕ[16], ενώ έχουν τόσο βαθύ αντίκτυπο στην εγκληματικότητα, ώστε μεταβάλουν ακόμη και τον βαθύτερο χαρακτήρα, το «DNA», των απειλών όσον αφορά το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα[17]. Οι εγκληματίες ενσωματώνουν γρήγορα τις νέες τεχνολογίες στις δραστηριότητές τους, δημιουργώντας νέα επιχειρηματικά μοντέλα και βελτιώνοντας τις τακτικές τους. Ταυτόχρονα, οι εν λόγω εξελίξεις προσφέρουν **πρωτοφανείς ευκαιρίες στις αρχές επιβολής του νόμου για την ενίσχυση των ικανοτήτων τους**. Ως εκ τούτου, η έρευνα και η καινοτομία διαδραματίζουν καίριο ρόλο στον τομέα της εσωτερικής ασφάλειας μέσω ανάπτυξης λύσεων για την αντιμετώπιση των αναδυόμενων απειλών και την παρακολούθηση των ταχέως εξελισσόμενων μορφών και τρόπων δράσης των εγκληματικών δικτύων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από την κατάχρηση της τεχνολογίας. Η Ένωση έχει επενδύσει και θα συνεχίσει να επενδύει στην ανάπτυξη καινοτόμων εργαλείων μέσω των χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας, στο πλαίσιο της **ProtectEU**, της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την εσωτερική ασφάλεια[18].

Στόχος του **εργαστηρίου καινοτομίας της Ευρωπόλ**[19], το οποίο συστάθηκε στο τέλος του 2019 κατόπιν εντολής των υπουργών ΔΕΥ των κρατών μελών της ΕΕ, είναι η προώθηση της δέσμευσης της Ευρωπόλ για καινοτομία στον τομέα της επιβολής του νόμου. Στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/991 εισάγονται ουσιώδεις τροποποιήσεις του κανονισμού για την Ευρωπόλ για την ενίσχυση της εντολής της στον τομέα της καινοτομίας, με σκοπό τόσο την υποστήριξη του δυναμικού του εργαστηρίου καινοτομίας της Ευρωπόλ όσο και την προώθηση συνεργειών με άλλες δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε επίπεδο ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων ιδίως αυτών της Επιτροπής, στο πλαίσιο του **κόμβου καινοτομίας της ΕΕ** για την εσωτερική ασφάλεια[20].

Το άρθρο 18 παράγραφος 2 του κανονισμού για την Ευρωπόλ σχετικά με τους σκοπούς των δραστηριοτήτων επεξεργασίας πληροφοριών τροποποιήθηκε ώστε η Ευρωπόλ να έχει τη δυνατότητα να **επεξεργάζεται επιχειρησιακά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα** εξίσου **για έργα έρευνας και καινοτομίας**. Η διαθεσιμότητα υψηλής ποιότητας συνόλων δεδομένων, με την οποία παρέχεται η δυνατότητα εμπειρικού ελέγχου της εγκυρότητας των νέων εργαλείων, θεωρείται ευρέως ως βασική προϋπόθεση στην ανάπτυξη τεχνολογιών. Αντίθετα, η χρήση

---

15 eu-LISA 2024 — Ετήσια έκθεση SIS, διαθέσιμη στο διαδίκτυο στη διεύθυνση https://www.eulisa.europa.eu/sites/default/files/documents/sis-annual-report-2024.pdf, Ευρωπόλ, Ενοποιημένη ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για το 2024. διαθέσιμη στο διαδίκτυο στις διευθύνσεις https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Consolidated_Annual_Activity_Report_2024.PDF, και https://www.interpol.int/How-we-work/Databases.

16 Ευρωπόλ, Internet Organised Crime Threat Assessment (IOCTA) 2024 (Αξιολόγηση των απειλών όσον αφορά το οργανωμένο έγκλημα στο διαδίκτυο για το 2024), διαθέσιμη στο διαδίκτυο στη διεύθυνση Internet Organised Crime Threat Assessment (IOCTA) 2024 | Ευρωπόλ.

17 Ευρωπόλ, EU–SOCTA 2025, σ. 19.

18 COM(2025) 148 final της 1ης Απριλίου 2025, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0148, σ. 9.

19 https://www.europol.europa.eu/how-we-work/innovation-lab.

20 Βλ. ιδίως, άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία κβ) και κγ) του κανονισμού για την Ευρωπόλ.

αναξιόπιστων ή μεροληπτικών συνόλων δεδομένων για τη διενέργεια ελέγχων μπορεί να οδηγήσει στην ανάπτυξη ανεπαρκών τεχνολογιών[21].

Όσον αφορά την εν λόγω επεξεργασία, στο άρθρο 18 παράγραφος 3α, στο άρθρο 30 παράγραφοι 2 και 3 και στο άρθρο **33α του κανονισμού για την Ευρωπόλ** περιέχονται εγγυήσεις προσαρμοσμένες στην προστασία των δεδομένων. Στο τελευταίο άρθρο απαιτείται η δημιουργία **περιβάλλοντος «δοκιμαστηρίου»** καθώς ορίζεται ότι δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία στο πλαίσιο του έργου πρέπει να αντιγράφονται προσωρινά σε χωριστό, απομονωμένο και προστατευόμενο περιβάλλον επεξεργασίας εντός της Ευρωπόλ προκειμένου να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για το εν λόγω έργο.

(3) <u>Ποινικές έρευνες</u>: Άρθρο 18 παράγραφος 6α και άρθρο 18α σχετικά με τις προϋποθέσεις για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που λαμβάνονται χωρίς την κατηγοριοποίηση των υποκειμένων των δεδομένων (στο εξής: DSC)

Η Ευρωπόλ, στο πλαίσιο του ρόλου που διαδραματίζει ως **κόμβου εγκληματολογικών πληροφοριών της ΕΕ**, όχι μόνο διευκολύνει τη συλλογή και την ανταλλαγή πληροφοριών αλλά συμβάλλει και στην **αύξηση της αποτελεσματικότητας των ερευνών μέσω προηγμένης ανάλυσης δεδομένων**, ενώ εντοπίζει διασυνδέσεις μεταξύ αξιόποινων πράξεων και εγκληματικών δικτύων σε διασυνοριακό επίπεδο, οι οποίες δεν είναι εμφανείς σε εθνικό επίπεδο. Με τις εν λόγω ικανότητες της Ευρωπόλ υποστηρίζονται τα κράτη μέλη καθώς εμπλουτίζονται οι διαθέσιμες πληροφορίες για τις ποινικές έρευνες που διενεργούν.

Με την εκτεταμένη και εντατική χρήση της τεχνολογίας, **τα μεγάλα και σύνθετα σύνολα δεδομένων έχουν καταστεί η νέα κανονικότητα σε όλες τις πτυχές της ζωής**, όπως και στο έγκλημα.[22] Οι έρευνες για το οργανωμένο έγκλημα ή την τρομοκρατία έχουν αρχίσει να έρχονται αντιμέτωπες με τη δυσκολία που συνεπάγεται η ανάλυση μεγάλου όγκου ηλεκτρονικά αποθηκευμένων δεδομένων, τα οποία συχνά ισοδυναμούν με terabytes, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων ήχου, βίντεο καθώς και των δεδομένων που παράγονται από μηχανές, τα οποία κατάσχονται κατά τη διάρκεια ερευνών. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο της κοινής έρευνας για την εξάρθρωση του δικτύου EncroChat[23], τα πρόσωπα που διενεργούσαν τις έρευνες ανέλυσαν εκατομμύρια μηνύματα που αντάλλαξαν εγκληματίες για τον σχεδιασμό σοβαρών εγκλημάτων. Στο πλαίσιο αυτό, η διαθεσιμότητα των απαραίτητων εργαλείων τεχνολογίας της πληροφορίας και των επικοινωνιών (ΤΠΕ), της εμπειρογνωσίας και των πόρων για την ανάλυση μεγάλων και σύνθετων συνόλων δεδομένων (γνωστά στην τεχνική γλώσσα ως «μαζικά δεδομένα»[24]) είναι καίριας σημασίας για τις αρχές επιβολής του νόμου και τις δικαστικές αρχές.

Μολονότι ο κανονισμός για την Ευρωπόλ που θεσπίστηκε το 2016 δεν επέβαλε περιορισμούς στην ανάλυση μαζικών δεδομένων, δεν περιείχε δομημένες διατάξεις που να καθορίζουν τις προϋποθέσεις για την ανάλυση τέτοιου είδους δεδομένων. Το πλέον **κρίσιμο σημείο** ήταν η

---

21 SWD(2020) 543 final της 9ης Δεκεμβρίου 2020, σ. 29.

22 Ευρωπόλ, EU–SOCTA 2025, διάφορα σημεία.

23 https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/dismantling-encrypted-criminal-encrochat-communications-leads-to-over-6-500-arrests-and-close-to-eur-900-million-seized.

24 ΕΕΠΔ, Γνωμοδότηση 7/2015, σ. 7, διαθέσιμη στη διεύθυνση https://www.edps.europa.eu/sites/default/files/publication/15-11-19_big_data_en.pdf. «Κατά γενικό κανόνα, ως κοινός παρονομαστής των διαφόρων διαθέσιμων ορισμών, τα "**μαζικά δεδομένα**" αναφέρονται στην πρακτική του συνδυασμού τεράστιων όγκων πληροφοριών από διάφορες πηγές και της ανάλυσής τους, συχνά με τη χρήση εξελιγμένων αλγορίθμων, με σκοπό τη συνεκτίμησή τους στη λήψη αποφάσεων. Τα μαζικά δεδομένα δεν βασίζονται μόνο στην αυξανόμενη ικανότητα της τεχνολογίας να υποστηρίζει τη συλλογή και αποθήκευση μεγάλου όγκου δεδομένων, αλλά και στην ικανότητά της να αναλύει, να κατανοεί και να αξιοποιεί πλήρως την αξία των δεδομένων (ιδίως μέσω εφαρμογών αναλυτικής επεξεργασίας)».

απαίτηση για τη διαδικασία DSC. Η εν λόγω διαδικασία αναφέρεται στην ανάγκη ελέγχου των συνόλων δεδομένων για την ταξινόμηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα βάσει διαφόρων κατηγοριών, οι οποίες παρατίθενται εξαντλητικά στο παράρτημα II.Α. και στο παράρτημα II.Β. του κανονισμού για την Ευρωπόλ, πριν από την ουσιαστική επεξεργασία των δεδομένων για ερευνητικούς σκοπούς, μεταξύ άλλων πριν από τη διασταύρωση δεδομένων για τον εντοπισμό συνδέσμων ή τη διενέργεια στρατηγικών ή θεματικών ή επιχειρησιακών αναλύσεων[25]. Οι σχετικές κατηγορίες συνδέονται με διαφορετικούς τρόπους συμμετοχής προσώπων σε ποινικές έρευνες, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής i) υπόπτων, πιθανών μελλοντικών δραστών, καθώς και ii) προσώπων επαφής, προσώπων που συμπράττουν, θυμάτων, μαρτύρων και πληροφοριοδοτών που συνδέονται με εγκληματικές δραστηριότητες. Γενικά, η Ευρωπόλ δεν μπορεί να επεξεργάζεται ούτε να αποθηκεύει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα προσώπων που δεν εμπίπτουν σε καμία από αυτές τις κατηγορίες.

Οι πάροχοι δεδομένων, όπως **τα κράτη μέλη** ή **τα όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ, κατά κανόνα**, προβαίνουν στη διαδικασία DSC πριν από τη διαβίβαση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Ευρωπόλ[26]. Σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ, όλοι υποχρεούνται να διενεργούν την εν λόγω κατηγοριοποίηση για τις δικές τους διαδικασίες επεξεργασίας και τις έρευνες, ανεξάρτητα από τη διαβίβαση δεδομένων στην Ευρωπόλ, και βάσει κανόνων που είναι ισοδύναμοι αλλά όχι πανομοιότυποι με εκείνους που ισχύουν για την Ευρωπόλ[27]. Ωστόσο, όταν πρόκειται για μεγάλα και σύνθετα σύνολα δεδομένων, η μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία είναι μια απαιτητική από πλευράς πόρων και χρονοβόρα διαδικασία. Η ανάλυση δεδομένων με ημιαυτοματοποιημένο τρόπο σε ένα μόνο κινητό τηλέφωνο μπορεί να διαρκέσει έως και τρεις ημέρες, ενώ κατά τη διάρκεια μιας έρευνας μπορούν να κατασχεθούν εκατοντάδες κινητά τηλέφωνα. Όταν πρόκειται **για μαζικά δεδομένα** η DSC **δεν είναι πάντα δυνατή,** λαμβανομένων υπόψη του τεράστιου όγκου των συνόλων δεδομένων, του τρόπου με τον οποίο τα δεδομένα είναι (ή δεν είναι) δομημένα, της έλλειψης πόρων και της υπερβολικής **προσπάθειας που απαιτείται για την επεξεργασία με μη αυτοματοποιημένα μέσα**. Στην πράξη, η μόνη δυνατότητα που υπάρχει είναι, κατά πρώτον, η διεξοδικότερη ανάλυση των δεδομένων από επιχειρησιακή άποψη ή ο εντοπισμός συνδέσμων, μεταξύ άλλων με ημιαυτοματοποιημένο τρόπο, μέσω διασταύρωσης των διαθέσιμων δεδομένων.

Στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/991 αποσαφηνίστηκαν οι προϋποθέσεις για την DSC, προκειμένου να διασφαλιστεί **ασφάλεια δικαίου** όσον αφορά την επεξεργασία μεγάλων και σύνθετων συνόλων δεδομένων. Η Ευρωπόλ και ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (στο εξής: ΕΕΠΔ)·ερμήνευσαν διαφορετικά το γράμμα και το πνεύμα του κανονισμού για την Ευρωπόλ όσον αφορά την ισχύουσα περίοδο διατήρησης των δεδομένων. Σύμφωνα με την Ευρωπόλ, η περίοδος αυτή θα πρέπει να είναι τρία έτη· σύμφωνα με τον ΕΕΠΔ, θα πρέπει να είναι έξι μήνες[28]. Επίσης, ήταν αναγκαία η θέσπιση νέων διατάξεων προκειμένου να παρέχεται **επιπλέον ευελιξία** για την επίτευξη κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ της πτυχής της προστασίας των δεδομένων και της πτυχής της ασφάλειας.

---

25 Βλ. άρθρο 18 παράγραφος 2 του κανονισμού για την Ευρωπόλ.

26 Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν δεδομένα στην Ευρωπόλ μέσω της εφαρμογής δικτύου ασφαλούς ανταλλαγής πληροφοριών (SIENA), στο πλαίσιο της οποίας η διαδικασία DSC εφαρμόζεται ως υποχρεωτικό πεδίο.

27 Βλ., για παράδειγμα, άρθρο 6 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 (όσον αφορά τις έμμεσα αρμόδιες αρχές, στο εξής: οδηγία για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου)· (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj)· άρθρο 51 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου (κανονισμός για την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία)· (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj)· άρθρο 27 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1727 (κανονισμός για την Eurojust)· (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 138, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1727/oj).

28 https://www.edps.europa.eu/system/files/2022-01/22-01-10-edps-decision-europol_en.pdf.

Στο άρθρο 18 παράγραφος 5α του κανονισμού για την Ευρωπόλ, σε συνδυασμό με το άρθρο 73 του EUDPR, για πρώτη φορά αποσαφηνίστηκε περαιτέρω η γενική αρχή της DSC βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 2 και του παραρτήματος II. Η Ευρωπόλ έχει αναλάβει το καθήκον, κατά περίπτωση και στο μέτρο του δυνατού, να προβαίνει σε **σαφή κατανομή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε συγκεκριμένη κατηγορία υποκειμένων των δεδομένων**. Στην πράξη, κατά κανόνα, πριν από την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η Ευρωπόλ θα πρέπει να καθορίζει επακριβώς τον ρόλο που έχει διαδραματίσει κάθε πρόσωπο στην εγκληματική δραστηριότητα (για παράδειγμα, εάν είναι ύποπτος, θύμα ή μόνο μάρτυρας), του οποίου τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα υποβληθούν σε επεξεργασία, και να μην προβαίνει σε συγκεντρωτική επεξεργασία για όλα τα πρόσωπα που περιλαμβάνονται σε ένα αρχείο δεδομένων ή σε μέρος αυτού (για παράδειγμα, με την απλή διαπίστωση ότι όλα τα αναφερόμενα πρόσωπα εμπλέκονται σε εγκληματική δραστηριότητα που εμπίπτει στην αρμοδιότητά της βάσει αξιολόγησης των γενικών περιστάσεων από την οποία προέκυψε το αρχείο των δεδομένων).

Στο άρθρο 18 παράγραφος 6α του κανονισμού για την Ευρωπόλ παρέχεται ρητά η δυνατότητα επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που λαμβάνονται χωρίς DSC για χρονικό διάστημα **έως 18 μηνών**, το οποίο μπορεί να παραταθεί έως και 36 μήνες σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, αποκλειστικά για τη **συμπλήρωση της DSC**. Στο άρθρο 18 παράγραφος 6α του εν λόγω κανονισμού δεν γίνεται ρητή αναφορά σε μεγάλα και σύνθετα σύνολα δεδομένων αλλά, γενικότερα, απαιτείται έλεγχος όταν είναι «**απολύτως αναγκαίο**».

Στο άρθρο 18α του κανονισμού για την Ευρωπόλ προβλέπεται παρέκκλιση με την οποία παρέχεται η δυνατότητα στην Ευρωπόλ να επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που λαμβάνει από **αρμόδια αρχή,** την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (**EPPO**) ή την **Eurojust**, όταν είναι αναγκαίο για την υποστήριξη **εν εξελίξει ποινικής έρευνας**, χωρίς την ανάγκη διενέργειας DSC, εάν δεν έχει ήδη διενεργηθεί, και χωρίς να εμπίπτουν στις κατηγορίες υποκειμένων των δεδομένων που παρατίθενται στον κανονισμό για την Ευρωπόλ. Η Ευρωπόλ μπορεί να επεξεργάζεται τα δεδομένα μέσω **επιχειρησιακών αναλύσεων**, ή σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, μέσω **διασταυρούμενου ελέγχου** με στόχο τη συσχέτιση πληροφοριών ή τον εντοπισμό άλλων ουσιωδών συνδέσεων. Η εν λόγω παρέκκλιση αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των διαφορών που εντοπίζονται μεταξύ των κανόνων σχετικά με την DSC που ισχύουν για την Ευρωπόλ και των κανόνων που ισχύουν για τις αρμόδιες αρχές, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και την Eurojust.

(4) Συνεργασία με τρίτους φορείς: Άρθρα 26, 26α και 26β του κανονισμού για την Ευρωπόλ σχετικά με την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ της Ευρωπόλ και ιδιωτικών φορέων

Οι εγκληματίες καταχρώνται όλο και περισσότερο τις (διασυνοριακές) υπηρεσίες ιδιωτικών φορέων —διαδικτυακές, χρηματοοικονομικές και κλασικές τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες. Κατά συνέπεια, οι **ιδιωτικοί φορείς κατέχουν μεγάλο όγκο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που σχετίζεται με ποινικές έρευνες**. Ειδικότερα, το διαδίκτυο έχει δημιουργήσει έναν δημόσιο χώρο ο οποίος, στην πράξη, ανήκει σε ιδιωτικούς φορείς, γεγονός που καθιστά δύσκολη την επιβολή κανόνων εντός διαδικτύου για λόγους επιβολής του νόμου, με τον ίδιο βαθμό αποτελεσματικότητας που έχουν οι εν λόγω κανόνες όταν επιβάλλονται εκτός διαδικτύου.[29]

Στο πλαίσιο αυτό, η **συνεργασία μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και των ιδιωτικών φορέων** έχει καταστεί **απαραίτητη.** Όπως ορίζεται στη στρατηγική **ProtectEU**, την ευρωπαϊκή στρατηγική για την εσωτερική ασφάλεια, είναι σημαντικό να ενισχυθούν οι

[29] SWD(2020) 543 final της 9ης Δεκεμβρίου 2020, σ. 16-17.

εταιρικές σχέσεις με τον ιδιωτικό τομέα ώστε να διευκολυνθεί η ανταλλαγή πληροφοριών[30]. Επίσης, οι Αρχηγοί της Αστυνομίας ζήτησαν στην κοινή δήλωση που διατύπωσαν για το μέλλον της Ευρωπόλ[31] να χρησιμοποιείται η Ευρωπόλ ως «**πύλη ζωτικής σημασίας για την απόκτηση πληροφοριών από ιδιωτικούς φορείς**». Η φύση αυτής της συνεργασίας κυμαίνεται από την ανταλλαγή πληροφοριών και την παροχή εμπορικών δεδομένων ανοικτού κώδικα έως τη συμμετοχή σε έργα έρευνας και καινοτομίας και την παροχή υπηρεσιών που υποστηρίζουν τη λειτουργία των εταιρειών[32]. Για παράδειγμα, το 2025, η Ευρωπόλ εξουδετέρωσε με επιτυχία το λογισμικό Lumma Stealer, τη σημαντικότερη απειλή λογισμικής κατασκοπείας (infostealer) στον κόσμο, μέσω της συνεργασίας με τη Microsoft, η οποία είχε εντοπίσει περισσότερους από 394 000 υπολογιστές παγκοσμίως που είχαν μολυνθεί από το κακόβουλο λογισμικό Lumma[33].

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/991 εισήγαγε **πρόσθετες δυνατότητες** για την Ευρωπόλ όσον αφορά την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με ιδιωτικούς φορείς. Προγενέστερα, η Ευρωπόλ μπορούσε να λαμβάνει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από ιδιωτικούς φορείς μόνο μέσω Εθνικής Μονάδας της Ευρωπόλ (ENU) ή μέσω προκαθορισμένων σημείων επαφής ή αρχών τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών. Η επεξεργασία από την Ευρωπόλ περιοριζόταν στον προσδιορισμό των σχετικών εθνικών μονάδων Ευρωπόλ (στο εξής: ENU) ή του σημείου επαφής ή της αρχής της τρίτης χώρας και του διεθνούς οργανισμού που θα μπορούσε να αναλάβει την ευθύνη για την υπόθεση.

Στο **τροποποιημένο άρθρο 26 του κανονισμού για την Ευρωπόλ διευρύνονται τα καθήκοντα της Ευρωπόλ** και παρέχεται σε αυτήν η δυνατότητα πλήρους επεξεργασίας των πληροφοριών (συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) που λαμβάνει από ιδιωτικούς φορείς. Πρωταρχικός σκοπός της επεξεργασίας παραμένει ο προσδιορισμός της οικείας εθνικής μονάδας Ευρωπόλ (ENU). Ωστόσο, η Ευρωπόλ έχει πλέον τη δυνατότητα να συμπληρώνει τις πληροφορίες με τη δική της ανάλυση ώστε να διευκολύνεται περαιτέρω η διεκπεραίωση μιας υπόθεσης σε εθνικό επίπεδο.

Εκτός από τις οριζόντιες διατάξεις του άρθρου 26 του κανονισμού για την Ευρωπόλ, το άρθρο 26α του εν λόγω κανονισμού εισήγαγε κανόνες για τις **καταστάσεις κρίσης στο διαδίκτυο**, ενώ στο άρθρο 26β αντιμετωπίζεται η **διάδοση υλικού σεξουαλικής κακοποίηση παιδιών στο διαδίκτυο**. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η Ευρωπόλ μπορεί να συνδράμει τα κράτη μέλη μέσω της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που λαμβάνονται απευθείας από ιδιωτικούς φορείς. Η Ευρωπόλ μπορεί επίσης να διαβιβάζει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε ιδιωτικούς φορείς κατά περίπτωση.

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/991 εισήγαγε τη δυνατότητα χρήσης της υποδομής της Ευρωπόλ για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ αρμόδιων αρχών και ιδιωτικών φορέων, καθώς και τη δυνατότητα της Ευρωπόλ να ζητεί από τα κράτη μέλη να λαμβάνουν, σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από ιδιωτικούς φορείς.

---

30 Βλ. ProtectEU: Ευρωπαϊκή στρατηγική για την εσωτερική ασφάλεια, σ. 6.

31 https://prezydencja.policja.pl/ppl/aktualnosci/260402,Wspolna-Deklaracja-Europejskich-Szefow-Policji-w-sprawie-przyszlosci-Europolu-Jo.html.

32 Ευρωπόλ, Συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς, 31 Μαΐου 2023, EDOC#1306090v13. Βλ. επίσης Milieu Consulting, Study on the Practice of direct exchanges with of personal data between Europol and Private Parties (Μελέτη σχετικά με την πρακτική των άμεσων ανταλλαγών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ της Ευρωπόλ και ιδιωτικών φορέων), τελική έκθεση, Σεπτέμβριος 2020.

33 https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/europol-and-microsoft-disrupt-world's-largest-infostealer-lumma. Περισσότερα παραδείγματα παρατίθενται στο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής.

Οι εν λόγω διατάξεις θεσπίστηκαν σε συνοχή με άλλες πρωτοβουλίες, όπως ο κανονισμός για το τρομοκρατικό περιεχόμενο στο διαδίκτυο (στο εξής: TCO)[34] και η πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες (στο εξής: DSA)[35]. Προβλέπονται περαιτέρω μέτρα για την ενίσχυση της συμμετοχής ιδιωτικών φορέων στην καταπολέμηση του εγκλήματος και τη διευκόλυνση της νόμιμης πρόσβασης σε δεδομένα, προκειμένου να εκπληρωθεί η «φιλοδοξία για αλλαγή νοοτροπίας όσον αφορά την ασφάλεια» (**προσέγγιση που να αφορά το σύνολο της κοινωνίας**) στο πλαίσιο της **ProtectEU**, της ευρωπαϊκή στρατηγικής για την εσωτερική ασφάλεια[36].

(5) <u>Εσωτερική και εξωτερική εποπτεία της συμμόρφωσης της Ευρωπόλ με τα θεμελιώδη δικαιώματα</u>

Στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/991 τονίζεται η υποχρέωση της Ευρωπόλ να σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα στο πλαίσιο των διατάξεων που καθορίζουν τα καθήκοντα της Ευρωπόλ και τις ενισχυμένες σχετικές εγγυήσεις, ιδίως με την **ενίσχυση των μηχανισμών εσωτερικής και εξωτερικής εποπτείας του Οργανισμού**.

Στον τομέα της προστασίας των δεδομένων, η ευθυγράμμιση του κανονισμού για την Ευρωπόλ με τις εγγυήσεις προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο του EUDPR συνεπάγεται τη θέσπιση νέων κανόνων όσον αφορά την εποπτεία από τον **υπεύθυνο προστασίας δεδομένων** (στο εξής: ΥΠΔ) και τον **Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων** (στο εξής: ΕΕΠΔ). Για παράδειγμα, η υποχρέωση παροχής εκτίμησης αντικτύπου για την προστασία των δεδομένων (στο εξής: ΕΑΠΔ) και προηγούμενης διαβούλευσης με τον ΕΕΠΔ έχει καταστεί συστηματική για κάθε νέο είδος επεξεργασίας. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/991 εισήγαγε επίσης νέα αρμοδιότητα της Ευρωπόλ που αφορά αιτήματα χορήγησης δικαιωμάτων πρόσβασης. Παλαιότερα, οι εθνικές αρμόδιες αρχές ήταν αρμόδιες για τη διεκπεραίωση των αιτημάτων χορήγησης δικαιωμάτων πρόσβασης, εάν τα κράτη μέλη ήταν οι πάροχοι των δεδομένων.

Επίσης, στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/991 θεσπίστηκε **νέα θέση υπευθύνου θεμελιωδών δικαιωμάτων** στην Ευρωπόλ, στον οποίο ανατίθεται, μεταξύ άλλων, η ενημέρωση του εκτελεστικού διευθυντή της Ευρωπόλ σχετικά με πιθανές παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Οργανισμού.

Επιπλέον, η **δημοκρατική εποπτεία και η λογοδοσία ενισχύθηκαν** μέσω της ενίσχυσης της πολιτικής παρακολούθησης των δραστηριοτήτων της Ευρωπόλ από το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια**, όπως προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/991 ενισχύθηκε η παρακολούθηση από τη **μεικτή ομάδα κοινοβουλευτικού ελέγχου** (στο εξής: ΜΟΚΕ)[37]. Για παράδειγμα, προβλέπονται υποχρεωτική διαβούλευση με τη ΜΟΚΕ για τη σύνταξη του σχεδίου πολυετούς προγραμματισμού και του ετήσιου προγράμματος εργασιών της Ευρωπόλ, η δυνατότητα της ΜΟΚΕ να απευθύνει μη δεσμευτικές ειδικές συστάσεις στην Ευρωπόλ και να τις υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στα εθνικά κοινοβούλια, καθώς και η συγκρότηση συμβουλευτικού φόρουμ που θα επικουρεί τη ΜΟΚΕ, κατόπιν αιτήματος, και θα παρέχει ανεξάρτητες συμβουλές σε ζητήματα θεμελιωδών δικαιωμάτων.

3. Κύρια πορίσματα της αξιολόγησης

[34] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/784 (ΕΕ L 172 της 17.5.2021, σ. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/784/oj).

[35] Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2065 (ΕΕ L 277 της 27.10.2022, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

[36] Βλ. ProtectEU: Ευρωπαϊκή στρατηγική για την εσωτερική ασφάλεια, σ. 2.

[37] Βλ. https://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/eu-agencies-oversight/jpsg-on-europol.

3.1. Τρέχουσα κατάσταση της επιχειρησιακής άσκησης των νέων εξουσιών και καθηκόντων της Ευρωπόλ όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/991 **άρχισε να ισχύει στις 28 Ιουνίου 2022**. Ωστόσο, η επιχειρησιακή εφαρμογή του εξαρτήθηκε από διάφορα μέτρα διακυβέρνησης, τεχνικά και διοικητικά μέτρα καθώς και από επιχειρησιακές απαιτήσεις, όπως, σε ορισμένες περιπτώσεις, η δημιουργία νέων δομών ΤΠΕ.

Μετά από τρία έτη, **σχεδόν όλες οι διατάξεις** που απαριθμούνται στο άρθρο 68 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/991 **έχουν τεθεί σε εφαρμογή**. Οι διατάξεις σχετικά με την ανάλυση μεγάλων και σύνθετων συνόλων δεδομένων (άρθρο 18 παράγραφος 6α και άρθρο 18α του κανονισμού για την Ευρωπόλ) και τη συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς (άρθρα 26, 26α και 26β του εν λόγω κανονισμού) άρχισαν να εφαρμόζονται από την 28η Ιουνίου 2022 ή λίγο αργότερα. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για έργα έρευνας και καινοτομίας [άρθρο 18 παράγραφος 2 στοιχείο ε) του κανονισμού για την Ευρωπόλ] ξεκίνησε το 2023 μετά τη δημιουργία του περιβάλλοντος «δοκιμαστηρίου», με την ονομασία ODIN (Επιχειρησιακό Δίκτυο Ψηφιακών Υποδομών), με στόχο τη συμμόρφωση με τις ειδικές απαιτήσεις προστασίας των δεδομένων βάσει του άρθρου 33α του κανονισμού για την Ευρωπόλ. Έως την 29η Ιουνίου 2025, η δυνατότητα της Ευρωπόλ να προτείνει στα κράτη μέλη **ενημερωτικές καταχωρίσεις στο SIS** σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο κ) του κανονισμού για την Ευρωπόλ δεν είχε ακόμη καταστεί επιχειρησιακά ενεργή, καθώς η τεχνική υλοποίηση του νέου τύπου καταχώρισης βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη. Η έναρξη λειτουργίας **αναμένεται το 2026**.

3.2. Αξιολόγηση του επιχειρησιακού αντικτύπου που έχουν στους στόχους του Οργανισμού, δυνάμει του άρθρου 3 του κανονισμού για την Ευρωπόλ, οι νέες εξουσίες και τα νέα καθήκοντα της Ευρωπόλ όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Όσον αφορά τον επιχειρησιακό αντίκτυπο της άσκησης των νέων εξουσιών και καθηκόντων της Ευρωπόλ σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, προέκυψε από τη διαβούλευση ότι **τα κράτη μέλη εξακολουθούν, συνολικά, να κρίνουν θετικά** τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα και την προστιθέμενη αξία τους, καθώς και τη στήριξη της Ευρωπόλ προς τις αρμόδιες αρχές των χωρών τους στους σχετικούς τομείς[38].

Οι εξουσίες έρευνας που καλύπτονται από την παρούσα αξιολόγηση δεν ασκούνται κατά τρόπο διαρκή ή συστηματικό κατά την επεξεργασία δεδομένων για σκοπούς παρακολούθησης· ορισμένες είναι ακόμη και εξαιρετικής φύσης, ενώ άλλες ασκούνται συχνότερα ανάλογα με τις ανάγκες των ερευνών. Η **επιχειρησιακή χρήση των νέων διατάξεων** κατά την περίοδο αναφοράς **διέφερε σημαντικά** από **ποσοτική άποψη,** ανάλογα με τα διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά και τις νομικές προϋποθέσεις που συνδέονται με τις εν λόγω διατάξεις.

Η Ευρωπόλ έλαβε από τα κράτη μέλη **μη αμελητέο** αριθμό **νέων συνεισφορών χωρίς DSC** βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 6α του κανονισμού για την Ευρωπόλ, οι οποίες ανήλθαν σε 653 το 2023 και σε 597 το 2024. Δεν υπήρξε βραχυπρόθεσμη αύξηση των συνεισφορών χωρίς τη διενέργεια DSC και ο αριθμός των περιπτώσεων στις οποίες εφαρμόστηκε το άρθρο 18 παράγραφος 6α παρέμεινε **σταθερός** σε σύγκριση με τις αντίστοιχες περιπτώσεις κατά την περίοδο πριν από την 28η Ιουνίου 2022. Επίσης, οι νέες διατάξεις δεν είχαν καμία αρνητική

[38] Βλ. στοιχεία που παρουσιάζονται στην ενότητα 5 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση και, ιδίως, τις πληροφορίες της Ευρωπόλ και τις απαντήσεις των κρατών μελών στις ερωτήσεις 2, 4 και 5 του σύντομου ερωτηματολογίου της 2ας Ιουνίου 2025 στο παράρτημα ΙΙΙ του εν λόγω εγγράφου εργασίας.

επίπτωση στη δέσμευση των κρατών μελών όσον αφορά τη διενέργεια της DSC[39]. Μεταξύ των ετών 2023 και 2024, το ποσοστό των συνεισφορών χωρίς τη διενέργεια DSC αντιπροσώπευε **λιγότερο από το 1 % του συνόλου των συνεισφορών** των κρατών μελών που έγιναν δεκτές από την Ευρωπόλ (0,85 % το 2023 και 0,71 % το 2024). Από τον Ιούνιο του 2022, η Ευρωπόλ ολοκληρώνει σταθερά την DSC εντός 18 μηνών, χωρίς να γίνεται χρήση της παραταθείσας χρονικής περιόδου των 36 μηνών. Η Ευρωπόλ και έξι κράτη μέλη επισήμαναν ότι, παρά τη βελτίωση της ασφάλειας δικαίου, ο **διοικητικός φόρτος παραμένει σημαντικός** τόσο για την Ευρωπόλ όσο και για τις αρμόδιες αρχές λόγω της προσπάθειας που απαιτείται για τη συμμόρφωση με την κατηγοριοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ανάλογα με την ατομική συμμετοχή στην αξιόποινη πράξη. Η εν λόγω απαίτηση εφαρμόζεται με ιδιαίτερα αυστηρό τρόπο από την Ευρωπόλ[40].

Η Ευρωπόλ ανέφερε ότι το 2023 η ανταλλαγή πληροφοριών με **ιδιωτικούς φορείς** εξακολούθησε να είναι αμελητέα, καθώς καταγράφηκαν μόνο 26 περιπτώσεις εφαρμογής του άρθρου 26 του κανονισμού για την Ευρωπόλ (εκτός από τις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της πράξης για τις ψηφιακές υπηρεσίες)[41]. Ωστόσο, το **2024** τα στατιστικά στοιχεία κατέδειξαν **σημαντική αύξηση στις 284** περιπτώσεις (σχεδόν + 1 000 %) που αφορούσαν συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς βάσει του άρθρου 26 του κανονισμού για την Ευρωπόλ. Αυτό συνέβη ιδίως στην περίπτωση παροχής δεδομένων από ιδιωτικές εταιρείες για τη διερεύνηση **χρηματοπιστωτικών και οικονομικών εγκλημάτων**. Επίσης, η Ευρωπόλ αξιοποίησε σε σημαντικό βαθμό το άρθρο 26β του κανονισμού για την Ευρωπόλ για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών (CSE), για την οποία περίπτωση υπήρχε ήδη πολύ ουσιαστική συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς στο παρελθόν. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, η παροχή των δεδομένων περιλαμβάνει επίσης συνεργασία που επιτρεπόταν βάσει του προηγούμενου νομικού πλαισίου. Από τα διαθέσιμα δεδομένα δεν προκύπτει ο βαθμός στον οποίο οι εν λόγω νέες περιπτώσεις εμπίπτουν στις νέες διατάξεις ή αφορούν αυξημένη χρήση των υφιστάμενων δυνατοτήτων.

Το **2025** η Ευρωπόλ θέσπισε **νέα στρατηγική** για την περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς. Επιπλέον, έχουν ληφθεί μέτρα για την αναβάθμιση της υποδομής ΤΠΕ της Ευρωπόλ που είναι διαθέσιμη στις αρμόδιες αρχές για την ανταλλαγή πληροφοριών με ιδιωτικούς φορείς. Το **2023** η Ευρωπόλ έθεσε σε λειτουργία την *ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την απόσυρση παράνομου διαδικτυακού περιεχομένου* (**PERCI**) προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή του κανονισμού TCO και, στο μέλλον, ενδεχομένως και του άρθρου 18 της DSA, καθώς και την *υπηρεσία της ΕΕ για την αναφορά περιστατικών κακοποίησης παιδιών* **(EU CARES)**. Η πλατφόρμα PERCI δεν έχει ενσωματωθεί στο σύστημα πληροφοριών της Ευρωπόλ (EIS)[42].

Άλλες διατάξεις δεν χρησιμοποιήθηκαν καθόλου (άρθρο 26α του κανονισμού για την Ευρωπόλ), μολονότι είχαν τεθεί σε εφαρμογή, **ή** χρησιμοποιήθηκαν **μόνο κατ' εξαίρεση** [το 2024 σημειώθηκε μία περίπτωση στην οποία χρησιμοποιήθηκε το άρθρο 18α του εν λόγω κανονισμού, το 2025 ένα έργο υλοποιήθηκε με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού

---

39 Όπως επισήμανε ένα κράτος μέλος κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης, «[τα κράτη μέλη] μπορούν να διακρίνουν σαφώς το είδος των δεδομένων με τα οποία ασχολούνται, στοιχείο που μπορεί να είναι πολύ σημαντικό για την ίδια την έρευνα».

40 Βλ. την υποενότητα 7.1.3. στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση και τις απαντήσεις των κρατών μελών στην ερώτηση 9 του σύντομου ερωτηματολογίου της 2ας Ιουνίου 2025, στο παράρτημα ΙΙΙ του εν λόγω εγγράφου εργασίας.

41 Ευρωπόλ, Έκθεση του 2023 σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 11 του κανονισμού για την Ευρωπόλ.

42 Κανονισμός (ΕΕ) 2019/818 (ΕΕ L 135 της 22.5.2019, σ. 85, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj).

χαρακτήρα σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο κ), ενώ τρία νέα έργα βρίσκονταν ήδη σε εξέλιξη].

Λόγω της περιορισμένης περιόδου επιχειρησιακής εφαρμογής των διατάξεων που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/991 και του χρονοβόρου χαρακτήρα των ποινικών ερευνών και των δικαστικών διαδικασιών, τα κράτη μέλη δεν ήταν σε θέση να παράσχουν ποσοτικά δεδομένα σχετικά με τον αντίκτυπο των εν λόγω διατάξεων σε επιχειρησιακό επίπεδο. Αντ' αυτού, ως προς τις διατάξεις που ήδη χρησιμοποιούνται, παρέθεσαν ορισμένα παραδείγματα επιτυχημένων ερευνών που καταδεικνύουν τα **απτά οφέλη των νέων ερευνητικών δυνατοτήτων σε πραγματικές καταστάσεις**, και συγκεκριμένα τις περιπτώσεις EncroChat και Sky ECC, τα εγκληματικά δίκτυα που δραστηριοποιούνται στα Βαλκάνια και εμπλέκονται σε διακίνηση κοκαΐνης και το λογισμικό Lumma stealer.

Η Ευρωπόλ και οκτώ κράτη μέλη επισήμαναν επίσης ορισμένους **τομείς που επιδέχονται βελτίωση**, ώστε να μεγιστοποιηθεί η αποτελεσματική και συνεκτική χρήση του νέου νομικού πλαισίου και να ενισχυθεί ο ρόλος της Ευρωπόλ στο μέλλον. Υπάρχουν ανησυχίες, ιδίως από την πλευρά της Ευρωπόλ, ότι η υπερβολική πολυπλοκότητα, ο κατακερματισμός και η έκταση των νομικών διατάξεων ενδέχεται να αποθαρρύνουν τους επαγγελματίες ή τους ιδιωτικούς φορείς από τη χρήση των νέων διαθέσιμων μέσων. Οι παρατηρήσεις των κρατών μελών αφορούν περισσότερο τον τρόπο με τον οποίο η Ευρωπόλ εφαρμόζει με τρόπο περιοριστικό τις εγγυήσεις προστασίας δεδομένων υπό την εποπτεία του ΕΕΠΔ, γεγονός που ενέχει τον κίνδυνο υπονόμευσης της αποτελεσματικότητας και της προστιθέμενης αξίας ορισμένων διατάξεων.

3.3. Αξιολόγηση του αντικτύπου των νέων εξουσιών και καθηκόντων της Ευρωπόλ όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επί των θεμελιωδών δικαιωμάτων

Η Επιτροπή **δεν** εντόπισε **κανένα** στοιχείο που να αποδεικνύει ότι η επιχειρησιακή χρήση των νέων εξουσιών για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα έχει **αρνητικό αντίκτυπο στα θεμελιώδη δικαιώματα** λόγω της περιορισμένης —μέχρι στιγμής— άσκησης των εν λόγω νέων εξουσιών.

Εκτός από την εφαρμογή των ειδικών απαιτήσεων προστασίας των δεδομένων που συνδέονται με τις νέες εξουσίες για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η Ευρωπόλ έλαβε σταδιακά όλα τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή των νέων οριζόντιων μηχανισμών εποπτείας που σχετίζονται με τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Το 2024, το διοικητικό συμβούλιο της Ευρωπόλ ενέκρινε τους αναθεωρημένους κανόνες εφαρμογής του ΥΠΔ ως μία από τις τελευταίες αναγκαίες εκτελεστικές πράξεις σχετικά με το νέο καθεστώς προστασίας δεδομένων. Από τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν προκύπτει ότι η Ευρωπόλ και το διοικητικό της συμβούλιο έχουν επίσης διασφαλίσει, σε συνεργασία με τον ΥΠΔ της Ευρωπόλ και τον ΕΕΠΔ, την **αυστηρή εφαρμογή των νέων εγγυήσεων για την προστασία των δεδομένων** που θεσπίστηκαν το 2022. Εκ πρώτης όψεως, με την εν λόγω προσέγγιση αποτράπηκαν αποτελεσματικά τυχόν αρνητικές επιπτώσεις ή παρεμβάσεις στα δικαιώματα των ατόμων όσον αφορά την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την αρχική άσκηση των νέων εξουσιών για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Σύμφωνα με τα κράτη μέλη, η Ευρωπόλ διαθέτει επί του παρόντος **ισχυρό νομικό πλαίσιο προστασίας των δεδομένων**, το οποίο διασφαλίζει επαρκείς εγγυήσεις σε ενδεχόμενη αυξημένη χρήση των νέων εξουσιών της. Επίσης, επτά κράτη μέλη τόνισαν ότι στο πλαίσιο αυτό **διευκολύνεται η ροή πληροφοριών** και αυξάνεται η

εμπιστοσύνη, μολονότι υπάρχουν ακόμη περιθώρια βελτίωσης. Μόνο ένα κράτος μέλος εξέφρασε αρνητική άποψη[43].

Εκτός από τις συγκεκριμένες **δυσκολίες** που συνδέονται με τη διαδικασία DSC, η Ευρωπόλ και τέσσερα κράτη μέλη ανέφεραν ως τομείς που επιδέχονται βελτίωση το κόστος και ο χρόνος που συνδέονται με την **εκτίμηση αντικτύπου για την προστασία των δεδομένων** και την **προηγούμενη διαβούλευση με** τον ΕΕΠΔ, οι οποίες στην πράξη διενεργούνται εξ ορισμού. Μια περαιτέρω δυσκολία που έθεσαν έξι κράτη μέλη είναι η διεκπεραίωση από την Ευρωπόλ των **αιτημάτων χορήγησης δικαιωμάτων πρόσβασης**, για τα οποία είναι πλέον αρμόδια ακόμη και όταν ένα κράτος μέλος είναι ο κάτοχος των δεδομένων.

Ο **πρώτος υπεύθυνος θεμελιωδών δικαιωμάτων** διορίστηκε τον Δεκέμβριο του **2022**. Κατά τα πρώτα δύο έτη της θητείας του, **δεν** έλαβε και δεν υπέβαλε **καμία καταγγελία** στον εκτελεστικό διευθυντή. Η ΜΟΚΕ συνέχισε να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις δραστηριότητες της Ευρωπόλ και δεν έχει εκδώσει συστάσεις από τότε που τέθηκαν σε ισχύ οι νέες διατάξεις. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συγκρότησε το **συμβουλευτικό φόρουμ της ΜΟΚΕ για τα θεμελιώδη δικαιώματα** τον Φεβρουάριο του **2024**.

3.4. Ανάλυση κόστους-οφέλους των νέων εξουσιών και καθηκόντων της Ευρωπόλ όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Δεδομένου του αρχικού σταδίου εφαρμογής των διατάξεων που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/991 και την περιορισμένη πείρα από τη σχετική εφαρμογή τους, είναι **πρόωρο** για την Επιτροπή να εξαγάγει ουσιαστικά συμπεράσματα σχετικά με τις νέες διατάξεις από την **ανάλυση κόστους-οφέλους**.

Για τις υπό εξέταση διατάξεις, οι υπηρεσίες της Επιτροπής έχουν συλλέξει πληροφορίες από την Ευρωπόλ σχετικά με τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν μέχρι σήμερα σε σχέση με την επιχειρησιακή εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2022/991. Μεταξύ των ετών 2022 και 2025, οι δαπάνες αυτές ανήλθαν συνολικά σε περίπου **25 εκατ. EUR** (περίπου το 5 % των συνολικών κονδυλίων που διατέθηκαν στην Ευρωπόλ[44]) και αποτελούνταν κυρίως από εφάπαξ δαπάνες. Μέχρι σήμερα, τα κράτη μέλη δεν έχουν πραγματοποιήσει σημαντικές νέες δαπάνες που να συνδέονται ειδικά με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/991.

Το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών (σχεδόν 17 εκατ. EUR) περιλάμβανε σημαντικές επενδύσεις για την **ανάπτυξη νέων δομών ΤΠΕ,** την εφαρμογή διατάξεων για την έρευνα και την καινοτομία (το δοκιμαστήριο ODIN) και για συστήματα πληροφοριών για την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με ιδιωτικούς φορείς (PERCI και EU CARES). Οι δαπάνες για **ανθρώπινους πόρους**, που σχετίζονται τόσο με τις ΤΠΕ όσο και με τις λειτουργίες, αντιστοιχούσαν περίπου στο ένα τρίτο των συνολικών δαπανών (περίπου 8 εκατ. EUR). Οι ανθρώπινοι πόροι αντιπροσωπεύουν τις **κύριες επαναλαμβανόμενες δαπάνες σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα**.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το προαναφερθέν ποσό των 8 εκατ. EUR δεν περιλαμβάνει δαπάνες ανθρώπινων πόρων για τη μονάδα διαχείρισης πληροφοριών (IMU) ή τους πόρους που συνδέονται με (προηγούμενα και νέα) μέτρα εποπτείας που έχουν οριζόντιο χαρακτήρα και για τα οποία δεν είναι δυνατός ο διαχωρισμός σε επίπεδο εφαρμογής ειδικών διατάξεων. Οι δαπάνες για τους εν λόγω πόρους δεν είναι αμελητέες. Για παράδειγμα, το 2023, εκτιμήθηκε ότι **60 ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης (στο εξής: ΙΠΑ)** (σχεδόν το **5 %** του προσωπικού

---

[43] Βλ. τις απαντήσεις των κρατών μελών στην ερώτηση 9 του σύντομου ερωτηματολογίου της 2ας Ιουνίου 2025, στο παράρτημα ΙΙΙ του συνοδευτικού εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής.

[44] Κατά την ίδια χρονική περίοδο, ο προϋπολογισμός που διατέθηκε στην Ευρωπόλ ανήλθε συνολικά σε περίπου **860 εκατ. EUR** (αυξήθηκε σταδιακά από 192 εκατ. EUR το 2022 σε 241 εκατ. EUR το 2025). Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. το συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής.

της Ευρωπόλ) συμμετείχαν σε δραστηριότητες **οργάνων διασφάλισης / εποπτείας και εποπτικών/συμβουλευτικών φορέων**. Η Ευρωπόλ διέθεσε 25 ΙΠΑ στο πλαίσιο των προσπαθειών της να ανταποκριθεί στην εποπτεία της προστασίας δεδομένων και στις αντίστοιχες δράσεις διασφάλισης. Στις εν λόγω προσπάθειες συγκαταλέγονται η συνέχεια που δίδεται στις συστάσεις του ΕΕΠΔ, καθώς και οι εργασίες που προκύπτουν στο πλαίσιο προηγούμενων διαβουλεύσεων για την επεξεργασία επιχειρησιακών δεδομένων. Δεκαέξι από τα εν λόγω 25 ΙΠΑ ασχολούνται ειδικά με δραστηριότητες που σχετίζονται με τις απαιτήσεις του ΕΕΠΔ. Από τον Ιούνιο του 2025 η Ευρωπόλ διαθέτει ειδική ομάδα οκτώ εργαζομένων πλήρους απασχόλησης στον τομέα της προστασίας δεδομένων, συμπεριλαμβανομένου του ΥΠΔ.

Σύμφωνα με την Ευρωπόλ και δεκαπέντε κράτη μέλη, τα **οφέλη** που απορρέουν από τις νέες εξουσίες και τα καθήκοντα σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως από την ανάλυση μεγάλων και σύνθετων συνόλων δεδομένων, καθώς και από τη συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς, αναμένεται να είναι σημαντικά και να **αντισταθμίσουν τις σχετικές δαπάνες**. Κανένα κράτος μέλος δεν είχε διαφορετική άποψη. Μακροπρόθεσμα, αναμένεται εύλογα ορισμένη βελτίωση της αποδοτικότητας χάρη στις οικονομίες κλίμακας και στη μείωση του οριακού κόστους. Ένα κράτος μέλος επισήμανε ότι «είναι σημαντικό η Ευρωπόλ να παρέχει τους αναγκαίους πόρους ΤΠΕ για την παροχή και την περαιτέρω ανάπτυξη των εργαλείων για την εφαρμογή των νέων δυνατοτήτων του κανονισμού (ΕΕ) 2022/991», την οποία άποψη υποστήριξαν και δύο άλλα κράτη μέλη καθώς και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς[45].

Κατά την άποψη της Ευρωπόλ και πέντε κρατών μελών, οι πιθανές **ανεπάρκειες** στην εφαρμογή των νέων διατάξεων πρέπει επίσης να αντιμετωπιστούν εντός του **υφιστάμενου πλαισίου διακυβέρνησης, διοίκησης και προστασίας των δεδομένων,** ώστε να αποφευχθεί η υπονόμευση του επιχειρησιακού αντικτύπου των νέων καθηκόντων επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα λόγω καθυστέρησης ή περιορισμού της χρήσης τους. Πέντε κράτη μέλη εξέφρασαν επιφυλάξεις σχετικά με την υπερβολικά επιφυλακτική εφαρμογή των κανόνων προστασίας δεδομένων από την Ευρωπόλ και το διοικητικό της συμβούλιο, υπό την καθοδήγηση του ΕΕΠΔ. Προτείνουν να αξιοποιηθεί επαρκώς η ευελιξία που παρέχεται από τους συννομοθέτες για να μεγιστοποιηθούν η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα των καθηκόντων της Ευρωπόλ, καθώς και για να διασφαλιστούν η συνάφεια και η μακροπρόθεσμη αποτελεσματικότητά τους.

Η αξιολόγηση των μεθόδων εργασίας της Ευρωπόλ και των πιθανών τομέων που χρήζουν απλούστευσης δεν εμπίπτει στο αντικείμενο της έκθεσης βάσει του άρθρου 68 παράγραφος 3 του κανονισμού για την Ευρωπόλ και θα διενεργηθεί στο πλαίσιο της αξιολόγησης βάσει του άρθρου 68 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού.

4. Συμπεράσματα και μελλοντική πορεία

Γενικότερα, σύμφωνα με τα προκαταρκτικά κύρια πορίσματα της Επιτροπής, τα κράτη μέλη εξακολουθούν **να υποστηρίζουν την Ευρωπόλ στον ρόλο που διαδραματίζει** στους βασικούς τομείς στους οποίους επί του παρόντος συνδράμει τα κράτη μέλη μέσω των **νέων καθηκόντων της σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα**. Ωστόσο, κατά την άποψη ορισμένων ενδιαφερόμενων μερών, για να **μεγιστοποιηθούν τα οφέλη** που συνδέονται με τις νέες εξουσίες που έχει αναλάβει η Ευρωπόλ σχετικά με την

[45] Βλ. στοιχεία που παρουσιάζονται στο τμήμα 5 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση, και ιδίως τις παρατηρήσεις της Ευρωπόλ και τις απαντήσεις των κρατών μελών στις ερωτήσεις 2, 4 και 5 του σύντομου ερωτηματολογίου της 2ας Ιουνίου 2025, στο παράρτημα ΙΙΙ του εν λόγω εγγράφου εργασίας, και την κοινή δήλωση των Ευρωπαίων Αρχηγών Αστυνομίας σχετικά με το μέλλον της Ευρωπόλ.

επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, είναι αναγκαία **η αντιμετώπιση πιθανών ανεπαρκειών**, ιδίως εντός του υφιστάμενου πλαισίου διακυβέρνησης, διοίκησης και προστασίας των δεδομένων. Θα ήταν επίσης χρήσιμο να περιοριστεί η **πολυπλοκότητα και ο κατακερματισμός** του νομικού πλαισίου που μπορεί να αποθαρρύνει τους επαγγελματίες από την αξιοποίηση των νέων δυνατοτήτων.

Γενικά, η Επιτροπή δεν εντόπισε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι νέοι κανόνες είχαν **αρνητικό αντίκτυπο στα θεμελιώδη δικαιώματα,** ιδίως χάρη στις ισχυρές εγγυήσεις προστασίας των δεδομένων, οι οποίες διευκολύνουν επίσης τη ροή πληροφοριών καθώς αυξάνεται η εμπιστοσύνη των εταίρων. Για ορισμένα κράτη μέλη, ο Οργανισμός ακολούθησε μια συντηρητική προσέγγιση, ενώ **θα έπρεπε να γίνεται επαρκής χρήση της ευελιξίας που παρείχαν οι συννομοθέτες** όσον αφορά την κατηγοριοποίηση των υποκειμένων των δεδομένων, την εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία των δεδομένων, την προηγούμενη διαβούλευση με τον Επόπτη Προστασίας Δεδομένων της Ευρωπόλ, τη διεκπεραίωση των αιτημάτων χορήγησης δικαιωμάτων πρόσβασης.

Ωστόσο, δεδομένης της γενικά σύντομης περιόδου εφαρμογής των νέων κανόνων για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/991, τα συλλεχθέντα στοιχεία δεν αποτελούν αδιαμφισβήτητη τεκμηρίωση για όλα τα ζητήματα.

Στο πλαίσιο της **ProtectEU**, της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την εσωτερική ασφάλεια[46], η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα προτείνει μια φιλόδοξη αναθεώρηση της εντολής της Ευρωπόλ, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι κλιμακούμενες προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας. Η Επιτροπή, σε συμμόρφωση με τις κατευθυντήριες γραμμές της για τη βελτίωση της νομοθεσίας[47], δρομολόγησε προπαρασκευαστικές εργασίες για την αξιολόγηση του κανονισμού για την Ευρωπόλ και των μεθόδων εργασίας της, για να προετοιμάσει το έδαφος για τη διατύπωση από την Επιτροπή **πρότασης το 2026 προκειμένου να καταστεί ο Οργανισμός περισσότερο επιχειρησιακός, όπως ορίζεται στις πολιτικές κατευθύνσεις της**[48]. Τον Ιούλιο του 2025, η Επιτροπή δημοσίευσε πρόσκληση υποβολής στοιχείων[49] και ανέθεσε σε εξωτερικό ανάδοχο την εκπόνηση μελέτης προς υποστήριξη της αξιολόγησης του κανονισμού για την Ευρωπόλ και της εκτίμησης επιπτώσεων σχετικά με τη νέα πρόταση. Σκοπός της αξιολόγησης του κανονισμού για την Ευρωπόλ που διενεργείται για την κατάρτιση της παρούσας έκθεσης είναι να συμβάλει στη διαμόρφωση της εν λόγω αξιολόγησης στο τελικό αποτέλεσμά της.

46 ProtectEU: Ευρωπαϊκή στρατηγική για την εσωτερική ασφάλεια, σ. 10.

47 Βλ. https://commission.europa.eu/law/law-making-process/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_el.

48 Ursula von der Leyen, Πολιτικές κατευθύνσεις για την επόμενη Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2024-2029, e6cd4328-673c-4e7a-8683-f63ffb2cf648_el.

49 https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14638-Συνεργασια-στον-τομεα-της-επιβολης-του-νομου-νεος-κανονισμος-Ευρωπολ-προταση-_el.